

van CATRIN, *Arch. de méd. exp.*, 1891, zich wellicht op iets nieuws, iets zeer belangrijks voorbereiden.

CATRIN onderzocht de huid van een lijder aan papuleuse mazelen, die drie dagen na de eruptie gestorven was, microscopisch en vond, nevens sterke infiltratie van leucocyten, veranderingen, die den naam van coagulatie-necrose verdienen. In de cellen van het rete Malpighii, en wel in de in normalen toestand met vocht gevulde ruimte rondom de kern, ontstaan colloïde bolletjes, die sterk lichtbrekend zijn en door eosine en picrokarmijn rood worden gekleurd. Die bolletjes blijven, als zij groeien, rond en verdringen dan de kern, of zij krijgen den vorm van een halve maan of van een ring. Bij hun groei ontstaan vaak op moerbeien gelijkende massa's, die den celwand doen barsten en dan met andere dergelijke massa's samenvloeien. In dat geval ontstaan in de diepere deelen van het rete Malpighii meer compacte laagjes, die uit gewone cellen met of zonder bolletjes, leucocyten, fibrine-stremsels en die door het bersten van cellen vrijgevoord worden massa's bestaan. Daardoor worden de meer oppervlakkig gelegen lagen der opperhuid ondermijnd en los, en ontstaan ruimten, die CATRIN met den naam phlycteenen bestempelt. Die oppervlakkige lagen, de deksels dezer ruimten, worden in het stadium desquamationis, vooral als de genecrotiseerde laag diep, onmiddellijk boven het corpus papillare gelegen was, als dikkere lapjes afgestooten, terwijl, waar het proces meer oppervlakkig verliep of de degeneratie zich tot enkele cellen bepaalde, de afschilfering meer onbeduidend, zemelachtig, plaats vindt.

CATRIN beweert nu meermalen „des parasites épidermiques” te hebben gezien „d'un ordre tout-à-fait différent des schyzomicètes”, onder anderen eivormige lichaampjes, die sterk lichtbrekend zijn en een groote kern bezitten. Zelfs als wij die bewering onder benefice van inventaris aannemen, is toch het pathologisch-anatomisch onderzoek door onzen schrijver verricht bij een zoo algemeen voorkomende huidziekte, waarvan nog zoo goed als niets bekend was, belangrijk genoeg, en ongetwijfeld een motief voor verdere onderzoekingen.

FOKKER.

INGEZONDEN.

DE METHODE VAN CUIGNET.

Ter beantwoording van het Naschrift van den Heer SNELLEN JR. in het vorige No., diene het volgende:

De verklaring der Skiascopie volgens LEROY baseert zich op het feit — duidelijk gemaakt in de constructie van den Heer SNELLEN —, dat men, door

één verlicht punt op de retina aan te nemen, de verschijnselen der schaduwproef kan verklaren. Die constructie tast ik in geen enkel opzicht aan, en het is duidelijk, dat de Skiascopie in den meest idealen vorm zou optreden (niet diffuus), wanneer men te doen had met één enkel punt. Omdat men nooit te doen heeft met één enkel punt, maar altijd met een grooter of kleiner verlicht deel der retina, houd ik vol, dat men met de constructie van den Heer SNELLEN de Skiascopie niet volledig verklaard heeft. Ik heb geen oogenblik in de meening verkeerd, dat de Heer SNELLEN zich een mathematisch punt verlicht dacht op de retina, maar hij is in gebreke gebleven aan te toonen, in hoeverre het gelukken der schaduwproef afhankelijk is van de uitbreiding van het schematische ééne punt tot een grooter of kleiner vlak.

Nu leert de dagelijksche ervaring, dat de schaduwproef uitnemend gelukt, ook wanneer een grooter deel der retina verlicht wordt (zelfs wanneer men een puntvormige lichtbron had, zou het beeld op de retina slechts dan een punt zijn, wanneer de onderzochte persoon dat punt fixeerde. De lichtbron behoeft slechts zeer klein te zijn om toch in vele gevallen een beeld in het P R te vormen, zelfs grooter dan de doorsnede van den koker, die de pupil-randen van onderzoeker en onderzochte verbindt), en daaruit volgt terstond dat LEROY-SNELLEN'S verklaring onvoldoende is. Ik meen, dat ik de voor alle gevallen voldoende, volledige verklaring gegeven heb.

Of de stelling van den Heer SNELLEN: „voor een scherpe tegenstelling tusschen licht en donker wordt vereischt, dat het gedeelte der retina, hetgeen verlicht wordt, zoo klein mogelijk zij”, aan de empirie ontleend is of op een constructie berust, blijkt niet.

Verder spreekt het wel van zelf dat men, door een *uiterst kleine* lichtbron te nemen, er in slagen kan de 3 verschijnselen, die ik zelf theoretisch afleidde uit de verlichting van één punt, nagenoeg te voorschijn te roepen, maar daarmee heeft de Heer SNELLEN in *geen enkel opzicht* mijn bedenkingen weerlegd: dat de schaduwproef kan gelukken zonder dat die 3 verschijnselen optreden — zonder dat derhalve slechts een minimaal punt verlicht is —, en zonder dat dus de verklaring van LEROY-SNELLEN voldoende is.

Slechts zeer terloops heb ik mij ingelaten met de quaestie hoe de lichtbron ingericht moet zijn, en ik heb volstrekt geen voorliefde voor een groote lichtbron, zooals de Heer SNELLEN schijnt te meenen, getuige zijn woorden: „verlicht men een groot deel van den fundus, zooals de Heer KOCH wil”. Integendeel meen ik, dat de lichtbron wel degelijk dan te groot is, wanneer de grens van het beeld in het P R, ten gevolge van de grootte van dat beeld, niet door de gewone geringe draaiing van den spiegel in het gezichtsveld te brengen is. Een geringe draaiing van den spiegel moet voldoende zijn om het beeld van den koker tusschen de pupilranden te doen doorloopen.

Kampen, 24 Mei 1891.

Dr. J. D. C. KOCH.

ERRATUM.

Een zinstorende drukfout komt voor op blz. 646, 2de r. v. b., waar men moet lezen: ook wanneer ik mijne refractie *niet* corrigeer.